

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ & ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΕΔΡΑ: Πλατεία Βικτωρίας 7, Αθήνα 10434 ☎210 88 14 922 ☎210 88 15 393 ✉info@omed.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Πολυτεχνείου 21, Θεσσαλονίκη 54626 ☎2310 517 128 ☎2310 517 119

Προς:

- 1. Σύλλογος Τεχνικών Επιστημόνων Βιομηχανίας (ΣΤΕΒ),** Γ' Σεπτεμβρίου 48
β & Μάρνη (Κτίριο ΕΚΑ), 104 33 Αθήνα
- 2. Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ),** Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

**ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
46/2003**

**«Για τους όρους αμοιβής και εργασίας των μηχανικών τριτοβάθμιας
εκπαίδευσης, που εργάζονται σε βιομηχανικές επιχειρήσεις όλης της
χώρας»**

1.1. Με αίτησή της προς τον Ο.ΜΕ.Δ. (αριθμ. πρωτ. 048/10.7.2003) η πρωτοβάθμια, πανελλήνιας έκτασης, συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων, με την επωνυμία «Σύλλογος Τεχνικών Επιστημόνων Βιομηχανίας» (ΣΤΕΒ), ζήτησε την παροχή υπηρεσιών διαίτησίας, για την επίλυση της συλλογικής διαφοράς εργασίας, που δημιουργήθηκε μεταξύ αυτής και της εργοδοτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης με την επωνυμία «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ» (ΣΕΒ).

Η διαφορά αφορά τη σύναψη της εθνικής ομοιοεπαγγελματικής Σ.Σ.Ε. που θα ρυθμίζει τους όρους αμοιβής και εργασίας των μηχανικών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που εργάζονται σε βιομηχανικές επιχειρήσεις όλης της χώρας.

1.2. Την 15.7.2003, με κλήρωση, αναδείχθηκα Διαιτητής.

1.3. Την 16.7.2004 ανέλαβα τα καθήκοντά μου.

2. Με πρόσκλησή μου κάλεσα τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ακρόαση, για συζήτηση της διαφοράς, την 21.7.2003 και ώρα 1 μ.μ., στα γραφεία του Ο.ΜΕ.Δ. στην Αθήνα (Πλατεία Βικτωρίας 7).

Κατά τη συζήτηση παραστάθηκαν νόμιμα τα ενδιαφερόμενα μέρη, με τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους τους, ήτοι η μεν συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων με το Βασίλη Επικαρίδη, η δε εργοδοτική συνδικαλιστική οργάνωση (ΣΕΒ) με το δικηγόρο Λάμπρο Παπαϊωάννου.

3. Αφού έλαβα υπόψη:

- 3.1. Ότι η προσφυγή στη Διαιτησία νόμιμα έγινε, μονομερώς, από την ενδιαφερόμενη συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων, η οποία αποδέχθηκε την πρόταση του Μεσολαβητή, που απέρριψε η εργοδοτική πλευρά.
- 3.2. Την από 3.3.2003 έγγραφη «καταγγελία» της προηγούμενης συλλογικής ρύθμισης (13/2002 Διαιτητική Απόφαση), με την οποία καλείται η πιο πάνω εργοδοτική οργάνωση σε έναρξη διαπραγματεύσεων για υπογραφή νέας.
- 3.3. Ότι η καταγγελία κοινοποιήθηκε στην εργοδοτική συνδικαλιστική οργάνωση και στο Υπουργείο Εργασίας και αναφέρει και τα προς διαπραγμάτευση θέματα.
- 3.4. Την με αριθμ. πρωτ. Ο.ΜΕ.Δ. 1268/23.6.2003 πρόταση του Μεσολαβητή.
- 3.5. Τις με αριθμ. 33/2003 και 38/2003 διαιτητικές αποφάσεις, με τις οποίες ρυθμίζονται οι όροι αμοιβής και εργασίας, για το έτος 2003, των Χημικών Μηχανικών και των διπλωματούχων Μεταλλειολόγων Μεταλλουργών, Μηχανικών, αποφοίτων ΑΕΙ, αντίστοιχα που εργάζονται στη βιομηχανία.
- 3.6. Όλα τα υπόλοιπα έγγραφα, που υπάρχουν στο σχετικό φάκελο της συλλογικής διαφοράς και τους ισχυρισμούς των μερών.

Ιδιαίτερα έλαβα υπόψη τους ισχυρισμούς της εργοδοτικής πλευράς, που περιέχονται στο με ημεροχρονολογία 2.6.2003 και αριθμ. πρωτ. Ο.ΜΕ.Δ. 1075/2.6.2003 έγγραφο της, προς το Μεσολαβητή, ότι:

1. Κατ' αρχήν ο ΣΕΒ δηλώνει ότι είναι αντίθετος σε κάθε μορφή υποχρεωτικής διαιτησίας, διότι προσκρούει στο άρθρο 6 της 154 Δ.Σ.Ε., την οποία κύρωσε η Ελλάδα με το ν. 2403/96. Τούτο συμβαίνει όταν τα μέρη δεν καταλήγουν σε συμφωνία ή δε συνδυάζονται με την ελεύθερη και εκούσια διαπραγμάτευση των συλλογικών διαφορών.

Είναι γνωστό ότι πριν από το ν. 1876/90 ίσχυε ο ν. 3239/55 που προέβλεπε την αναγκαστική διαιτησία του Διοικητικού Διαιτητικού Δικαστηρίου. Την ξεπερασμένη εκείνη διαδικασία προσπάθησε να τροποποιήσει ο ν. 1876/90 γι' αυτό στην εισηγητική έκθεση του Νόμου αναφέρεται «η κατάργηση της υποχρεωτικής διαιτησίας», αλλά και ο τίτλος που δόθηκε στο ν. 1876/90 είναι: «οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις και άλλες διατάξεις». Ο ν. 1876/90 εισάγει την μονομερή

προσφυγή στη διαιτησία και επιπλέον καθιστά δεσμευτική τη Διαιτητική Απόφαση για τα μέρη.

Τούτο κατά την άποψη μας είναι υποχρεωτικό σύστημα διαιτησίας στο οποίο είμεθα αντίθετοι. Εξ' άλλου πρέπει να σημειωθεί ότι οι διατάξεις της 154 Δ.Σ.Ε., όπως κυρώθηκαν από το Ν. 2403/96 είναι ηυξημένης τυπικής δύναμης και κατισχύουν των διατάξεων του Ν. 1876/90.

2. Ειδικότερα για το ΣΤΕΒ επισημαίνουμε ότι δεν έχει τη μορφή της συνδικαλιστικής οργάνωσης, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 1264/82 (άρ. 7 παρ. 1 και συναφές και το άρθρο 1 παρ. 3β) και δε νομιμοποιείται για τη σύναψη ομοιοεπαγγελματικής Σ.Σ.Ε., διότι μέλη του σωματείου αυτού είναι επιστήμονες όλων σχεδόν των ειδικοτήτων του Πολυτεχνείου, καθώς και αποφοίτων ΤΕΙ, γεγονός που αποκλείει τον ομοιοεπαγγελματικό χαρακτήρα του Σωματείου αυτού για τη σύναψη ομοιοεπαγγελματικής Σ.Σ.Ε.

Επιπλέον, οι Μηχανικοί Βιομηχανίας της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ειδικότερα των πτυχιούχων ΑΕΙ, θεωρούνται στελέχη της βιομηχανίας και ως εκ τούτου οι όροι αμοιβής και εργασίας τους ρυθμίζονται, μέχρι σήμερα, κυρίως με ατομικές ή επιχειρησιακές ή κλαδικές συμβάσεις.

Κατόπιν όλων των ανωτέρω φρονούμε ότι δεν υπάρχει δυνατότητα έγερσης συλλογικής διαφοράς, που να χρήζει ρύθμισης, με βάση τις ισχύουσες νομοθετικές ρυθμίσεις (βλ. Διεθνείς Συμβάσεις 98 και 154, καθώς και Ν. 2403/96), γι' αυτό πρέπει να απορριφθεί το αίτημα του ΣΤΕΒ...»

Οι ισχυρισμοί αυτοί της εργοδοτικής πλευράς είναι νομικά αβάσιμοι, γιατί:

- 1.1. Ο ν. 1876/90, που στο σύνολό του εξασφαλίζει και προωθεί ένα σύστημα ελεύθερης συλλογικής διαπραγμάτευσης, είναι αποτέλεσμα μια «κοινωνικής συμφωνίας κορυφής» («συμφωνημένος νόμος»), που επιτεύχθηκε επί Οικουμενικής Κυβερνήσεως, το έτος 1990 και δεν μπορεί να αναιρεθεί μερικώς. Η εξουδετέρωση μιας επιμέρους ρύθμισης μπορεί να οδηγήσει σε γενικότερη απορρύθμιση του συστήματος. Επομένως, οι ισορροπίες που εκφράζει δεν πρέπει να διαταράσσονται, αλλά να ισχύουν διαχρονικά, ανεξάρτητα από συγκυριακές σκοπιμότητες, που ευνοούν τη μία ή την άλλη πλευρά (Ι. Κουκιάδης – Η αμφισβήτηση της συνταγματικότητας του συστήματος διαιτησίας, ν. 1876/90, ΕΕΔ 1998 σελ. 529).
- 1.2. Θεμελιώδης αρχή του συστήματος μεσολάβησης και διαιτησίας, του ν. 1876/90, είναι ότι τα μέρη μπορούν να καταρτίζουν, τα ίδια, με Σ.Σ.Ε. ή

κοινές συμφωνίες, τους όρους προσφυγής στη μεσολάβηση ή στη διαιτησία, καθώς και την όλη διαδικασία. Οι σχετικές διατάξεις του νόμου εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχουν τέτοιες Σ.Σ.Ε. ή συμφωνίες. Επομένως η μεσολάβηση και ιδιαίτερα η διαιτησία του ν. 1876/90 που είναι στα πλαίσια του γράμματος και του πνεύματος του άρθρ. 22 παρ. 2 του Συντάγματος (ΣΤΕ 3203/98, 3204/98, 3205/98, Α. Καζάκος, ΕΕΔ 1997, σελ. 625-658, όπου γίνεται συνοπτική αποτύπωση και κριτική θεώρηση της «υποχρεωτικής διαιτησίας», με ιστορική αναδρομή στη νομολογία και τη θεωρία του ν. 3239/55, των Διεθνών Συμβάσεων 98 και 154, και ανάδειξη του επικουρικού χαρακτήρα της διαιτησίας του ν. 1876/90, Ι. Πίκουλας, ΔΕΝ 1997 σελ. 1302-1305, Λ. Ντάσιος ΕΕΔ 1997 σελ. 1-7), δεν αποβλέπει στην υποκατάσταση των διαπραγματεύσεων, αλλά έχει καθαρά οριακό (επιβοηθητικό – επικουρικό) χαρακτήρα, σε σχέση με τη συλλογική αυτονομία (άρθρ. 14 παρ. 2 ν. 1876/90). Προηγείται δηλαδή στην εφαρμογή η βούληση των μερών και το σύστημα μεσολάβησης – διαιτησίας, που τα μέρη συμφώνησαν.

- 1.3. Η αμφισβήτηση της υποχρεωτικής διαιτησίας, του άρθρου 16 παρ. 1β, γ και δ του ν. 1876/90, με βάση τη διεθνή σύμβαση 154/81 (βλ. έγγραφο εργοδοτικής πλευράς, Α. Βάγιας, ΕΕΔ 1996, σελ. 805 επ. Δ. Παπασταύρου, ΕΕΔ 1996 σελ. 946 επ. και ΕΕΔ 1997 σελ. 269-273), εστιάζεται στη δεσμευτικότητα της «υποχρεωτικής διαιτησίας», στην ευχέρεια μονομερούς προσφυγής σ' αυτή. Υποβαθμίζεται όμως η λειτουργική και επικουρική συνδρομή της διαιτησίας, στην αποτελεσματική δράση του καλόπιστου διαλόγου, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4 παρ. 1 και 3 του ν. 1876/90, όπου το δικαίωμα συλλογικής διαπραγμάτευσης συνδέεται άρρηκτα με την αντίστοιχη υποχρέωση.

Η μονομερής προσφυγή στη διαιτησία, όπως παρατηρεί ο Α. Καζάκος, έχει «τυπολογικό» και όχι ουσιαστικό χαρακτήρα. Το κύριο χαρακτηριστικό της είναι ότι έχει «ιδιότυπο κυρωτικό χαρακτήρα που αποβλέπει στην αναπλήρωση των ελλειμμάτων διαπραγματευτικής ισχύος μεταξύ συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και οργανώσεων εργοδοτών, ιδίως στην περίπτωση άρνησης του διαλόγου και των διαπραγματεύσεων ή άρνησης της πρότασης του μεσολαβητή». Έτσι η συλλογική αυτονομία διατηρείται αλώβητη σε όλη τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων, ακόμα και στο στάδιο της διαιτησίας, που δεν αποκλείεται να οδηγήσει σε κατάρτιση συλλογικής σύμβασης, ενώ η απόφαση του διαιτητή υποκαθιστά την ελλείπουσα κοινή βούληση των μερών, μετά από στάθμιση των συμφερόντων τους, με βάση τις προτάσεις και τη σχετική τεκμηρίωσή τους, κατά τις

διαπραγματεύσεις του σταδίου της διαιτησίας, (βλ. και 27/98, 9/98, 4//98, 25/99, 3/2000, 7/2002, 33/2003, 38/2003 Δ.Α. και Εφ. Αθην. 3373/2002).

2. Με τις διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 3 ν. 1876/1990, κατοχυρώνεται η ελευθερία των συλλογικών διαπραγματεύσεων, όπως αυτή προσδιορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 22 και 23 παρ. 1 του Συντάγματος, σε συνδυασμό με τις 87 και 98 Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας, που κυρώθηκαν με τα ν.δ. 4204/61 και 4205/61, αντίστοιχα.

Ειδικότερα η συνδικαλιστική ελευθερία, όπως αυτή ρυθμίζεται από τις διατάξεις του ν. 1264/82, εμπεριέχει την ελευθερία της ίδρυσης, εσωτερικής οργάνωσης και ελεύθερης άσκησης των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων.

Με βάση τα παραπάνω και στα πλαίσια του ν. 1264/82, νόμιμα συστήθηκε και λειτουργεί η συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων (ΣΤΕΒ), η δε νομιμότητα σύστασης και λειτουργίας της, καθώς και η αντιπροσωπευτικότητα της, για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας, δεν έχει αμφισβητηθεί.

Στο άρθρο 4, του καταστατικού του ΣΤΕΒ, ορίζεται ότι «τακτικά μέλη μπορούν να γίνουν πτυχιούχοι τεχνικοί επιστήμονες ανωτέρων και ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της ημεδαπής και ισοτίμων σχολών της αλλοδαπής, που εργάζονται στη βιομηχανία ή σε επιχειρήσεις που έχουν σχέση με τη βιομηχανία (ενδεικτικά αναφέρονται: μηχανικοί, υπομηχανικοί, φαρμακοποιοί, γεωλόγοι, γεωπόνοι)».

Επομένως, η συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων (ΣΤΕΒ), μέλη της οποίας είναι και οι διπλωματούχοι Μηχανικοί τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, νόμιμα άσκησε το δικαίωμά της για συλλογική διαπραγμάτευση και κατάρτιση συλλογικής σύμβασης εργασίας, που θα ρυθμίζει τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων της προηγούμενης ειδικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 και 3 παρ.1 εδ. δ. του ν. 1876/90.

3. Η ύπαρξη κλαδικών, επιχειρησιακών ή ατομικών συμβάσεων εργασίας δεν αποστερεί τους εργαζόμενους ορισμένου επαγγέλματος από τη δυνατότητα να αξιώσουν τη διαπραγμάτευση, για κατάρτιση ομοιοεπαγγελματικής Σ.Σ.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 εδ. δ. και ε ν.1876/90.
 - 3.1. Ότι για τον καθορισμό των αποδοχών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, εκτός των άλλων στοιχείων και: α. Η οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και η ικανότητα πληρωμής, β. οι όροι αμοιβής και εργασίας εργαζομένων των ίδιων ή συναφών επαγγελμάτων, (ή κλάδων επιχειρηματικής δραστηριότητας), γ. οι απώλειες του εισοδήματος των εργαζομένων, κατά το χρόνο που πέρασε, από την προηγούμενη συλλογική ρύθμιση και ο ρυθμός μείωσης του εισοδήματός

τους, από τον πληθωρισμό, κατά το τρέχον έτος, ούτως ώστε με την εξασφάλιση πραγματικών αυξήσεων να διατηρείται η αγοραστική τους δύναμη.

- 3.2. Ότι η ποσοστιαία μεταβολή του πληθωρισμού, κατά το έτος 2002, με επίσημη πρόβλεψη 2,5%, ανήλθε, σε 12μηνη βάση (μέσα επίπεδα) σε ποσοστό 3,6% (αρχή – τέλος 3,4%), ενώ για το έτος 2003 προβλέπεται να διαμορφωθεί, σε μέσα επίπεδα, σε ποσοστό 3,7%, περίπου, με βάση τη μέχρι σήμερα διακύμανση του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και την αύξηση που σημειώνει τόσο ο «δομικός πληθωρισμός», όσο και ο «εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή» (κατά τις «εαρινές» προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, θα ανέλθει σε 3,7% και 3,8%, αντίστοιχα, κατά το τρέχον έτος.
- 3.3. Ότι με την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. της 15 Απριλίου 2002, μεταξύ των άλλων ρυθμίσεων, συμφωνήθηκαν και αυξήσεις, των κατωτάτων ορίων μισθών και ημερομισθίων, από 1.1.2003, σε συνολικό ποσοστό 4,2% (μαζί με το «διορθωτικό» ποσοστό – 0,3%-, για το έτος 2002).
- 3.4. Ότι με βάση και την από 3.3.2003 καταγγελία της προηγούμενης συλλογικής ρύθμισης, η έναρξη ισχύος, της παρούσας απόφασης, πρέπει να οριστεί από 1.5.2003.

4. Κατέληξα στην ακόλουθη απόφαση:

Άρθρο 1 Πεδίο ισχύος

Στις διατάξεις της ρύθμισης αυτής υπάγονται οι διπλωματούχοι μηχανικοί, απόφοιτοι ΑΕΙ, δηλαδή Πανεπιστημιακών ή Πολυτεχνικών σχολών της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που έχουν αναγνωρισμένους ισότιμους τίτλων σχολών της ημεδαπής, των ειδικοτήτων Μηχανολόγων Μηχανικών, Μηχανολόγων – Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και των προς αυτές εξομοιούμενων Ναυπηγών και Ηλεκτρικών Μηχανικών, είτε με τις διατάξεις του Ν. 6422/1934, είτε με την κατάταξη τους στις κατηγορίες γ, δ, η και θ της παρ. 5 του άρθρου 2 του Ν. 1486/1964, καθώς και οι πτυχιούχοι μηχανικοί ΤΕΙ και των ισοτίμων προς αυτά σχολών της ημεδαπής και της αλλοδαπής, που έχουν αναγνωρίσει νομίμως την ισοτιμία των πτυχίων τους στη Χώρα μας, των ειδικοτήτων Μηχανολόγων και Ηλεκτρολόγων, που απασχολούνται στις βιομηχανικές επιχειρήσεις όλης της χώρας, με σχέση εξαρτημένης εργασίας και με το σχεδιασμό μηχανημάτων και εγκαταστάσεων ή με την εγκατάσταση και παρακολούθηση της λειτουργίας

μηχανολογικών ή με τον προγραμματισμό και την επίβλεψη της παραγωγής, ανεξαρτήτως εάν επιπροσθέτως προς ανωτέρ, απασχολούνται και με διοικητικά ή εμπορικά καθήκοντα και είναι μέλη του Συλλόγου Τεχνικών Επιστημόνων Βιομηχανίας (ΣΤΕΒ).

Άρθρο 2

Αναπροσαρμογή βασικών μισθών

Οι βασικοί μισθοί των υπαγομένων στην παρούσα εργαζομένων, όπως είχαν διαμορφωθεί την 31.12.2002, με βάση τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 13/2002 δ.α., αυξάνονται από 1.5.2003, ως εξής:

- α. Για τους πτυχιούχους των ΑΕΙ, κατά ποσοστό 4,3% και
- β. Για τους πτυχιούχους των ΤΕΙ, κατά ποσοστό 4,7%.

Στους υπαγόμενους στην απόφαση αυτή έχουν εφαρμογή όλες οι «θεσμικές» ρυθμίσεις των εθνικών γενικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας, όπως ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 3

Διατήρηση ρυθμίσεων

Κατά τα λοιπά εξακολουθούν να ισχύουν όλοι οι όροι της υπ' αριθμ. 13/2002 Δ.Α. και των προηγούμενων συλλογικών ρυθμίσεων, εφόσον δεν τροποποιούνται με την παρούσα.

Άρθρο 4

Αρχή ευνοϊκότερης ρύθμισης

Αποδοχές στο σύνολό τους ανώτερες απ' αυτές που καθορίζει η παρούσα ή ευνοϊκότεροι όροι εργασίας, που προβλέπονται από νόμους, υπουργικές αποφάσεις, Σ.Σ.Ε. ή Δ.Α., έθιμα κ.λπ., δεν θίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 4

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από 1.5.2003.

*Ημερομηνία έκδοσης Διαιτητικής Απόφασης
Αθήνα, 22 Ιουλίου 2003*

Ο ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ